

OFI

Marta Pálmaiová

Hudobná výchova

Pracovný zošit 4

4

Expert školského Ústavu:
Krcsmériné Gyurkovics Mária
Nagy Károly

Lektor:
Kálmán Vikol
Katarína Noszlopyová

Grafika:
László Urmai

© Pálmainé Pápay Márta, Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet
(Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó Zrt.), 2015

ÚJ SZÉCHENYI TERV

A projekt az Európai Unió támogatásával valósul meg.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap tárfinanszírozásával valósul meg. TÁMOP 3.4.1.A-11/1 A tankönyv megfelel az OM kerettantervének 28/2000.(IX.21.)

ISBN 978 963 19 7695 3

Vysvetlenie znakov

Kreslite rytmus.

Vytlieskajte rytmus.

Kreslite noty.

Vyriešte hádanky.

Vymyslíte,
spievajte melódiu.

Pokračujte v zošite.

Cvičenia na opakovanie

Doplňte chýbajúce rytmické hodnoty podľa svojej fantázie.

2 | | □ | 9 □ | | | |

? ? ? ? ?

Skúste aj takto:

2 | ♪ | ♫ | | Z |

? ? ? ?

Vymyslite aj vy podobné rytmy. Použite v nich všetky známe rytmické hodnoty v dvojdobom takte. Všetky si aj vytlieskajte.

2 | | | |

2 | | | |

2 | | | |

! d f s d m

o o o o o o o o o o

Vypracujte rytmus tejto piesne pomocou textu:

2

Tan - cuj, tan - cuj, vy - krú - caj, vy - krú - caj,

2

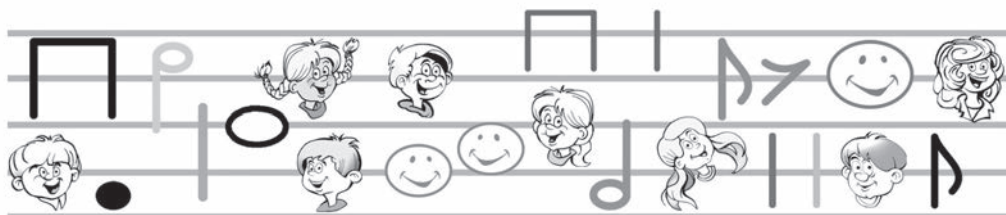
len mi piec - ku ne- zru - caj, ne - zru - caj,

2

dob - ra piec - ka na zi - mu, na zi - mu,

2

ne - ma kaz - dy pe - ri - nu, pe - ri - nu.

Opakujme solmizačné slabiky

Na základe solmizačných slabík zapíšte dve melódie do notovej osnovy. Pracujte bez rytmu, použite noty s prázdnu hlavičkou. **D** bude na druhej čiare. Melódie si zaspievajte aj pomocou (rukoznačiek) pohybov rúk.

1.

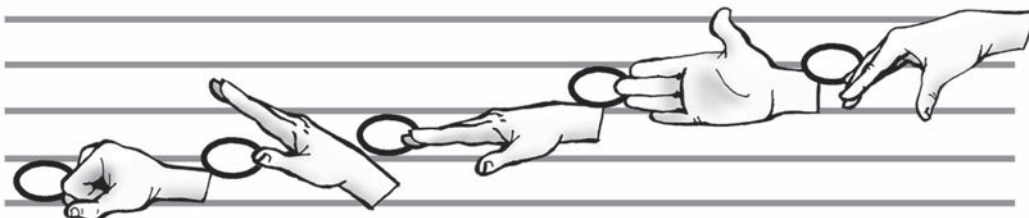
d l, d m s l s s m r d

2.

d m d s, d m d s, s l m r d

Vymyslite aj vy podobné melódie, alebo použite známe piesne z minulých ročníkov. **D** bude na druhej čiare.

d

Cvičenia so solmizačnými slabikami

Na základe solmizačných slabík zapíšte dve melódie do notovej osnovy. Pracujte bez rytmu, použite noty s prázdnu hlavičkou. **D** nech bude na druhej čiare. Melódiu si zaspievajte aj pomocou (rukoznačiek) pohybov rúk. Ak ste melódie spoznali, zaspievajte si piesne aj s textom.

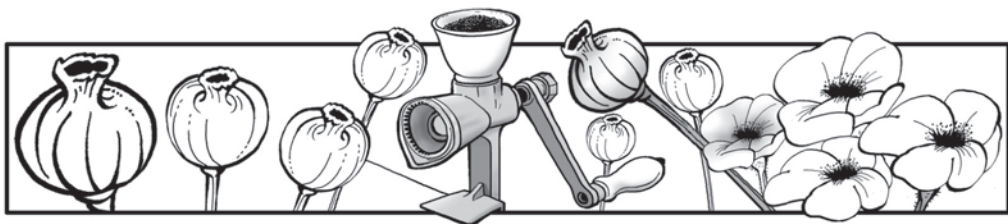
1.

d m s s l s m m r r d d

2.

d d d d d d s, d m m m m m m d

Vymyslite aj vy podobné melódie alebo zapíšte známe piesne z minulých ročníkov. **D** nech je v prvej medzere.

Cvičenia na osvojenie dvojhlasu

Nad rytmické slabiky napíšte správne rytmus. Vytlieskajte každý hlas osobitne, potom vytŕkajte dva hlasy naraz sami alebo vo dvojiciach.

prvý hlas

4 4			
--------	--	--	--

tá ti ti tá szün tá á ti ti ti ti tá ti tá tá tá á tá á

druhý hlas

4 4			
--------	--	--	--

ti ti tá ti ti ti ti tá ti tá á tá á ti ti ti ti tá szün tá szün

Nad rytmické slabiky napíšte správne rytmus. Vytlieskajte každý hlas osobitne, potom vytŕkajte dva hlasy naraz sami alebo vo dvojiciach.

prvý hlas

4			
---	--	--	--

ti ti ti tá tá tá á szün ti ti tá tá tá ti ti tá á tá tá

druhý hlas

4			
---	--	--	--

tá tá ti ti ti tá tá ti ti szün szün ti ti szün tá á ti ti ti tá á

Cvičenia so solmizačnou slabikou **f**

Na základe solmizačných slabík zapíšte melódiu do notovej osnovy. Pracujte bez rytmu, použite noty s prázdnu hlavičkou. **D** nech bude na druhej čiare. Melódiu si zaspievajte aj pomocou (rukoznačiek) pohybov rúk. Je to melódia známej piesne. Spoznali ste ju?

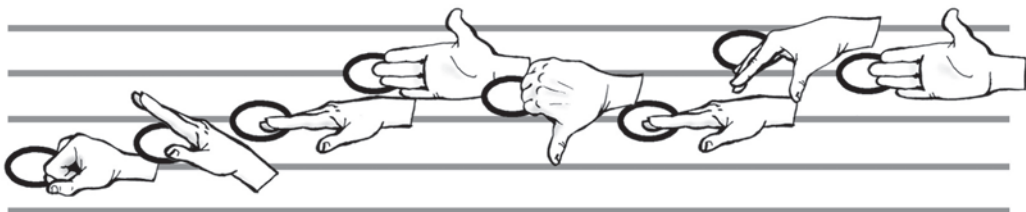
d s, d r m f r m r d d

Na základe solmizačných slabík zapíšte melódiu do notovej osnovy. Pracujte bez rytmu, použite noty s prázdnu hlavičkou. **S** nech bude na druhej čiare. Spoznali ste ju?

s f m s d s s f m r r r

Vymyslite melódie, v ktorých bude aj nová solmizačná slabika **f**. Začnite tak, že prvá solmizačná slabika nech je **d** a nech je na druhej čiare. Pracujte bez rytmu, použite noty s prázdnu hlavičkou.

d

Cvičenia s bodkovaným ostrým rytmom

Nad rytmické slabiky napíšte správne rytmus. Potom ho aj vytlieskajte.

2

ti ti ti ti ti ti ti ti ti táí tá szün

Rozdeľte sa na dve potom na štyri skupiny. Každá skupina vytlieska svoj hlas, potom dva hlasy naraz a na záver vyskúšajte naraz všetky hlasy.

prvý hlas

2

tá tá ti ti ti ti tá tá ti ti ti ti

druhý hlas

2

ti ti ti ti tá tá ti ti ti ti tá tá

tretí hlas

2

ti tá ti tá á ti tá ti tá á

štvrtý hlas

2

ti táí ti ti ti ti ti táí ti ti ti ti

Pripíšte chýbajúce rytmicke slabiky, potom ich aj vytlieskajte.

2 | | | ♪ | . | □ | | | ♪ | | |

? ?

2 | □ | | | | ♪ | . | | |

? ? ?

4 | □ | | | | ♪ | . | | | ♪ | . | | | ♪ | . |

? ? ?

4 | ♪ | . | | | ♪ | . | □ | | | ♪ | . |

? ? ? ?

Zapíšte spamäti rytmické cvičenie z učebnice zo strany 65. Nezabudnite na zmenu 2/4 a 4/4 taktu. Rytmické hodnoty zapisujte presne.

Skúste vymyslieť aj vy také rytmy, kde sa mení 2/4 a 4/4 takt.

Cvičenia na osvojenie pentachordu

Na základe solmizačných slabík zapíšte melódie do notovej osnovy. **D** nech je na pomocnej čiare. Pracujte bez rytmu, použite noty s prázdnyimi hlavičkami. Cvičenia nájdete aj v učebnici na strane 69.

1.

d m f m r d s s r m f m

2.

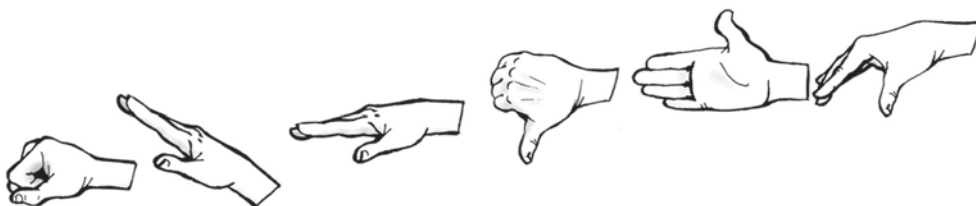
d r m f s s m d m r s f m r d

Vymyslite podobné melódie aj vy, v ktorých použijete pentachord. **D** nech je na druhej čiare.

1.

d

2.

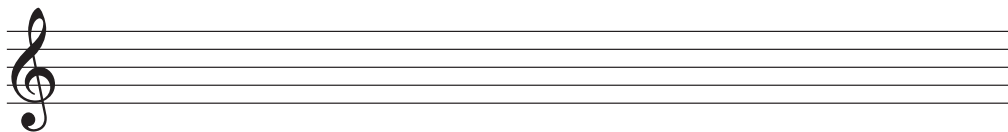

Cvičenia na osvojenie hexachordu

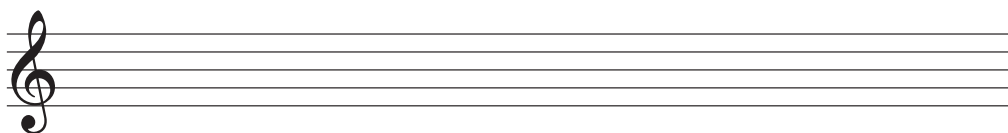
Na základe solmizačných slabík zapíšte melódiu do notovej osnovy. **D** nech bude v prvej medzere. Pracujte bez rytmu, použite noty s prázdnyimi hlavičkami. Časť cvičenia nájdete aj v učebnici na strane 71.

1.

s s s l s m s s s l s m r d

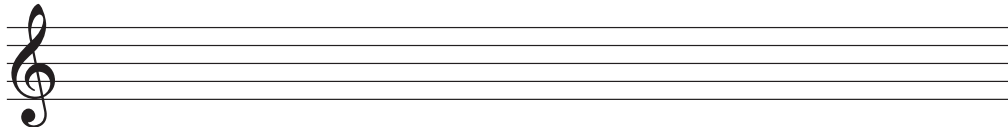
2.

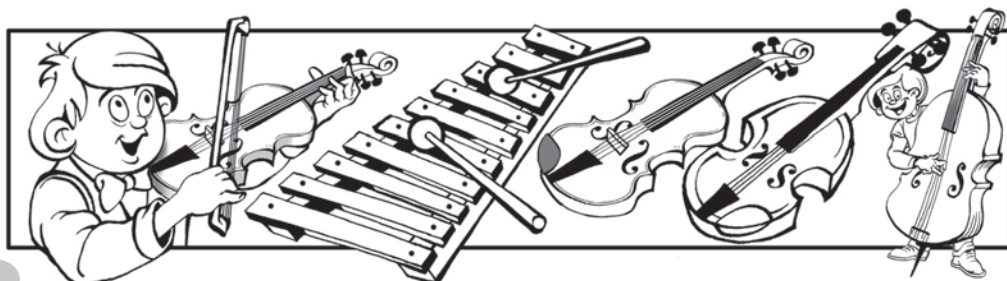
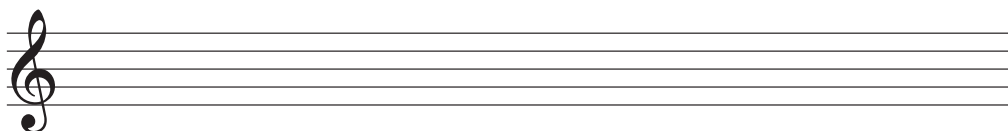
d r m r d d m s l s m r d

Vymyslite aj vy melódiu, v ktorých použijete hexachord. **D** nech je na druhej čiare.

1.

2.

Variácie

Na základe solmizačných a rytmických slabík zapíšte melódiu do notovej osnovy. Cvičenia nájdete aj v učebnici na strane 72.

ti ti ti ti ti ti ti ti tá tá tá szün

d r m f s s s s | | s

Vymyslite krátku melódiu a napíšte jej variáciu. Použite hexachord. **D** nech je na druhej čiare.

Vymyslite krátku melódiu a napíšte jej variáciu. Použite pentachord. **D** nech je na prvej pomocnej čiare.

Cvičenia so solmizačnou slabikou **t**

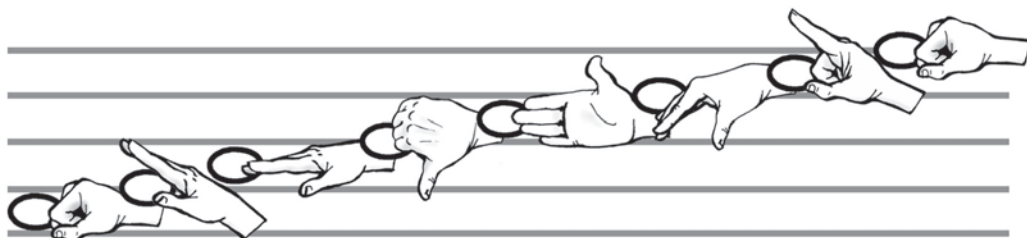
Na základe solmizačných slabík zapíšte melódiu do notovej osnovy. **D** nech je v prvej medzere. Pracujte bez rytmu, použite noty s prázdnu hlavičkou. Podobné cvičenia nájdete aj v učebnici na strane 74 a 75.

s s s l d' t l s

m r d l, s, l, t, d

l, t, d r r r r d t, l

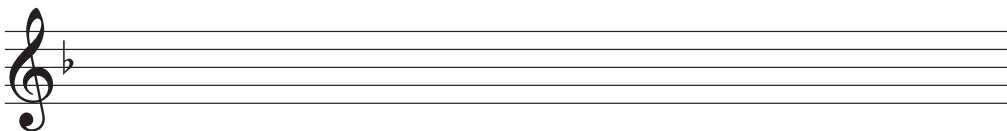
Vymyslite aj vy podobnú melódiu, v ktorej bude aj solmizačná slabika **t**. **D** nech je v prvej medzere. Pracujte bez rytmu, použite noty s prázdnu hlavičkou.

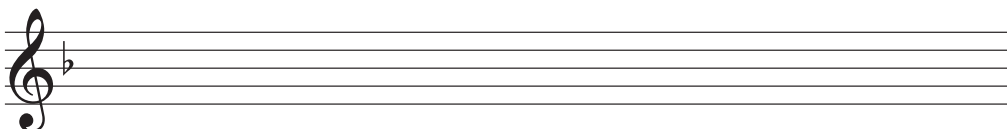
Cvičenia na osvojenie pentatonického radu

Vymyslite melódiu s použitím pentatonického radu. Začnite slabikou **d** bude v prvej medzere.

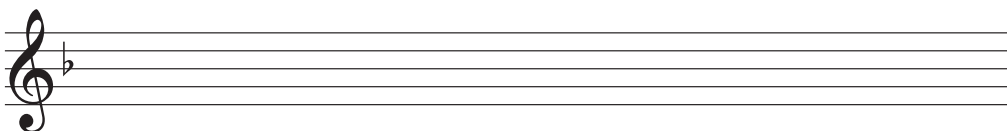
Zapíšte solmizačné slabiky melódie. Pracujte s notami, ktoré majú prázdnu hlavičku, bez rytmických hodnôt.

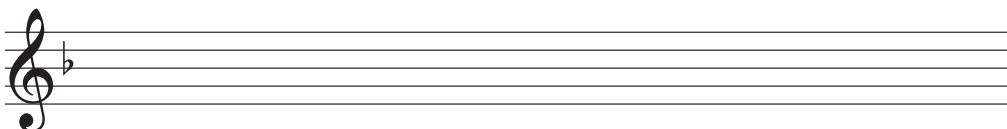
Vymyslite melódiu s použitím pentatonického radu. Začnite spodným **l**, nech bude pod prvou čiarou.

Vymyslite melódiu s použitím pentatonického radu. Začnite spodným **s**, bude na prvej pomocnej čiare.

Vymyslite melódiu s použitím pentatonického radu. Pracujte podľa svojej fantázie. **D** nechajte v prvej medzere. Všetky cvičenia zaspievajte aj pomocou pohybov rúk.

Cvičíme trojdobý takt

Rytmické slabiky zadeľte do 3/4 taktu. Označte rytmus aj taktové čiary. Potom rytmus vytlieskajte.

3			
	tá tá tá	ti ti ti ti tá	tá szün tá ⌣

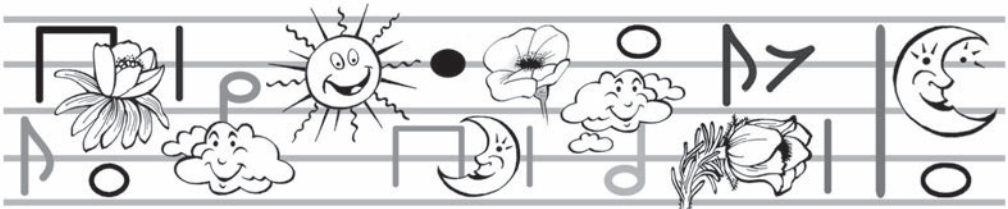
3			
	ti ti tá szün	tá á tá ⌣	ti ti tá szün tá tá á ⌣

3			
	tái ti tá	tá tá szün	ti ti ti ti tá tá tá tá

Vymyslíte rytmus v trojdobom takte. Zapište ho.

3			
4			

Pamätáte sa na rytmické cvičenia z učebnice na strane 80? Na pomoc sú zapísané rytmické slabiky prvých taktov.

3
4

	□					
--	---	--	--	--	--	--

ti ti tá tá

3

--	--	--	--

tá tá tá

3

♪	♪				
---	---	--	--	--	--

ti szü ti szü tá

3
4

	♪				
--	---	--	--	--	--

tá ti táí

Vytlieskajte rytmické cvičenie.

3
4

♪		♪			Z	□	□				
---	--	---	--	--	---	---	---	--	--	--	--

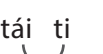

ti tá ti tá tá szün ti ti ti ti tá tá tá tá

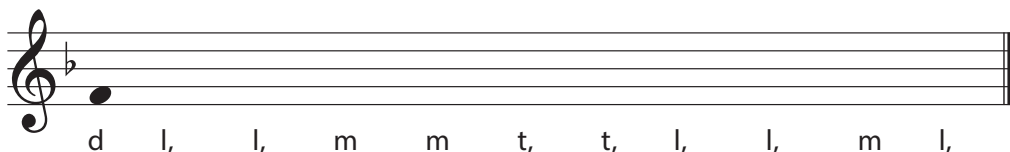
ZHRNUTIE

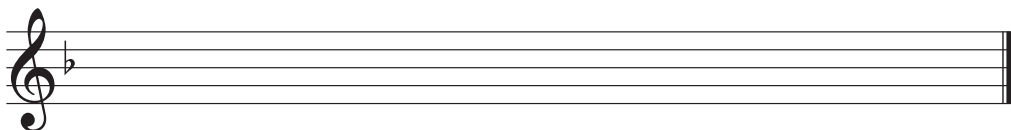
Vypracujte samostatne rytmy do voľných riadkov. Rozhodnite sami, či budú 3/4, 2/4 alebo 4/4 takty.

táááá →		celá nota		celá pomlčka
táá →		polová nota		polová pomlčka
tá →		štvrtová nota		štvrtová pomlčka
ti →		osminová nota		osminová pomlčka
tá á á → 		polová nota s bodkou		
ti tái → 		ostrý rytmus		
tái ti → 		predĺžený rytmus		

Na základe solmizačných slabík zapíšte melódiu do notovej osnovy, pracujte bez rytmu.

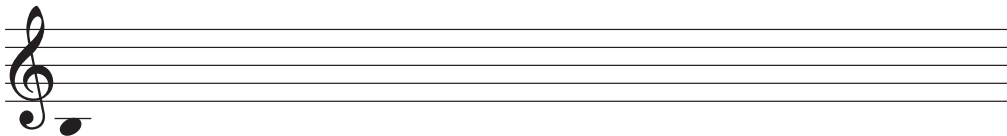

Vymyslite a zapíšte podobnú melódiu. Použite pentatónový rad l. Spodné l bude pod prvou čiarou.

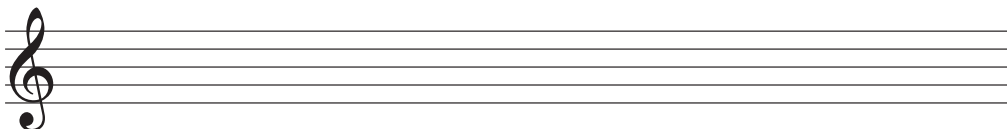

Na základe solmizačných slabík zapíšte melódiu do notovej osnovy, pracujte bez rytmu.

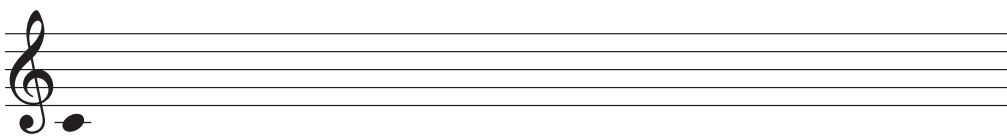

l, t, d d d d t, d r d t, l,

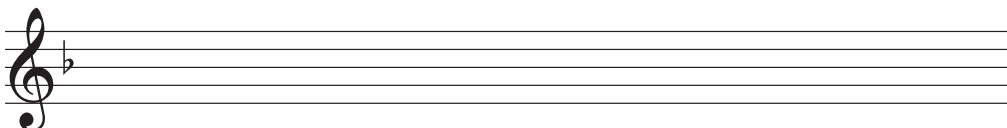
Vymyslíte a zapíšte podobnú melódiu. Použite pentachord od spodného **l,** ktoré bude pod prvou pomocnou čiarou.

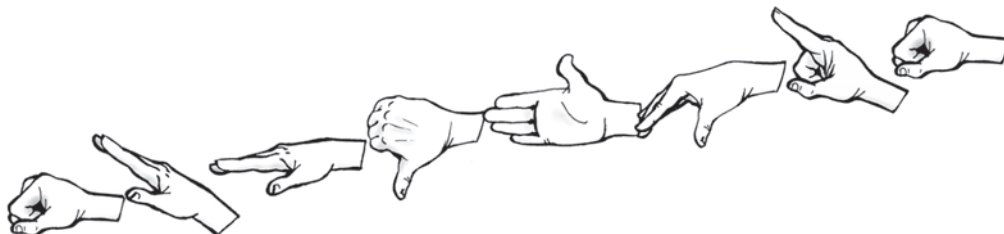

Na základe solmizačných slabík zapíšte melódiu do notovej osnovy, pracujte bez rytmu.

s, d r m f r t, r d d

Vymyslíte a zapíšte podobnú melódiu. Použite rad od spodného **s,** ktoré nech je na prvej pomocnej čiare.

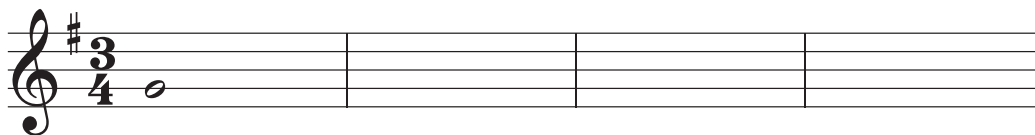

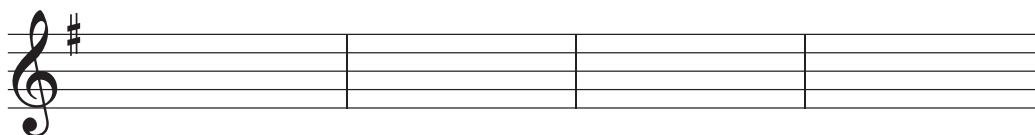
Zahrajte sa na skladateľov

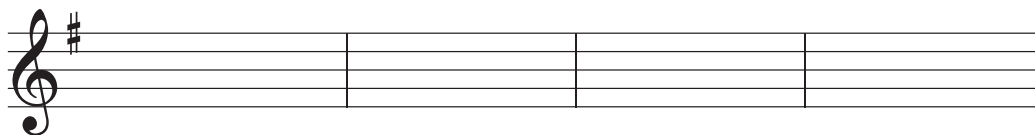
Vytlieskajte rytmus tohto verša, potom vymyslíte jednu melódiu hexachordom. Prvá nota nech je **d** a nech je na druhej čiare.

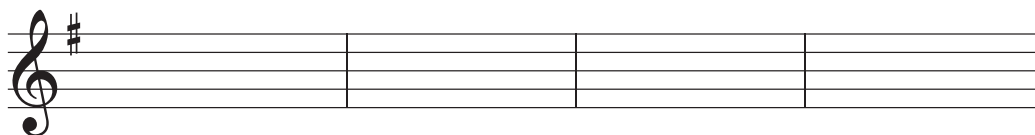
do
Pás - la o - več - ky v ze - le - nom há - jič - ku,

pás - la o - več - ky v ze - le - nom le - se.

Ja za ňou du - pi du - pi dup, o - na zas cu - pi cu - pi cup.

Pás - la o - več - ky v ze - le - nom há - jič - ku,

pás - la o - več - ky v čier - nom le - se.

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet
1143 Budapest, Szobránc u. 6–8.
Tel.: (+36-1) 235-5508
Fax: (+36-1) 235-7202
Vevőszolgálat: vevoszolgalat@ofi.hu

A kiadásért felel: Dr. Kaposi József főigazgató
Raktári szám: NT-30441/M
Műszaki igazgató: Kamp Alfréd
Felelős szerkesztő: Sutyinszki Mária
Grafikai szerkesztő: Görög Istvánné
Műszaki szerkesztő: Orlai Márton
Terjedelem: 2,1 (A/5) ív
A tankönyv tömege: 70 gramm
1. kiadás, 2015
Nyomdai előkészítés: B&B Grafikai Stúdió Kft.